

Værnet eller Forsvaret, man manglede, men at det kun er Forskjellighed i Anskuelser om Vigtigheden af de enkelte Dele, der har gjort sig gjældende ved den Kamp, som vi førte dengang, og som ganske vist vendte sig til stor Sejr for Landhæren; men jeg haaber dog, at det derfor kan blive muligt, at man ogsaa med Hensyn til Søværnet opnaaer en tilsvarende heldig Stilling til den, som Landværnet dengang havde. — Den ærede Ordfører er dernæst gaaet over til at betragte vore finansielle Forhold og har meent, at det ikke kunde gaae an at anvende saa Meget paa vort Søværn, som her er foreslaaet, eftersom det vilde være uheldigt, om man, naar der skulde komme Krig, havde brugt sit Reservesond, stod med tomme Lommer og havde udtømt Landets Kræfter i hver Henseende for at tilvejebringe et Materiel, som vi saa ikke havde Raad til at bruge. Det er, mine Herrer! den samme Anskuelse, ja næsten de samme Ord, som Klere, og navnlig jeg, have anført meget stærkt, da Tale var om Forsvarsplanen. Men jeg skal tillade mig at bede særligt lagt Mærke til, at Sagen stiller sig noget anderledes her; thi her er ikke Tale om at tilvejebringe et Forsvar, der Aar for Aar vil koste saare Meget, og Aar for Aar med Nødvendighed vil drage Udgifter efter sig, af hvilke jeg indrømmer, at ganske vist en heel Deel, som jeg anseer for nødvendige, ikke endnu ere komne frem for Dagens Lys (Modsigelse). Jeg har den Mening, at de ikke ere komne for Dagens Lys, fordi man har anseet det for uheldigt at komme frem med dem, idet man derved altfor klart vilde vise, at en consequent Gjennemførelse af den Plan, man har lagt, vilde give altfor megen Svaghed; men det kan ikke nytte at drøfte dette, jeg har kun villet antyde det. Hvad det her drejer sig om, er noget ganske Andet. See vi paa hele vor historiske Udvikling, paa Danmarks Historie, paa vor Krigsførelse, paa vore Kampe tilføes og tillands, møde vi fra gammel Tid en Tradition, som engang førte til, at Søen blev kaldet Danmarks Vej til Hæder og Ære. Ja, mine Herrer, dengang vare Forholdene saaledes, men Tabet af Norge, Tabet af Flaaden har ført et andet Forhold med sig. Det staaer ganske vist saaledes, at

vi altid, det troer jeg Ingen vil kunne negte, have været forholdsvis heldige i vore Kampe tilføes, og hvor vi ikke have været heldige, hvor vi have maattet bukke under, have vi dog bukket under med Æder, saa at vi have afvunget selv vore Modstandere ikke blot Aterkjendelse, men ofte Beundring. Anderledes stiller det sig derimod med vore Kampe tillands. De kunne vist ikke veie op, naar vi lægge dem i Vægtskaaen, med vore Kampe tilføes, og vor hele historiske Udvikling bærer desværre sorgelige Præg deraf. Man komme nu ikke og svare mig ved at henvise til Kampen paa Kjøbenhavns Bolde. Thi hvad var det, der førte til denne Kamp? Det var just det saare store Uheld, vi havde havt i Kampen tillands. Dengang kan det være, at man med Urette lagde for liden Vægt paa Landhæren, men Forholdene vare allerede dengang saaledes, at de slet ikke kunne bringes i Sammenligning med Forholdene nu; thi man havde dengang leiede Tropper, hvervede sammenløbne Skarer, medens man havde en Flaade, om hvilken man for en stor Deel kan sige, — thi ganske vist kan det ikke anføres om alt det Søværn, der førtes i Kampen, — at den var national. Man gaaer ikke Sandheden for nær ved at sige, at dette Aarhundredes Forhold og navnlig de senere Aars Forhold have ført med sig, at Flaaden er kommen til at vige tilbage for Landværnet, og vi have ved den Plan, vi have vedtaget for Landhæren, utvivlsomt staaet fast, at Hovedvaabnet for Danmark skal Landhæren være. Nu vel, det kan ikke nytte nu at tvistes om, hvorvidt dette Princip er rigtigt eller ikke rigtigt, det er afgjort ved Stemmeflerhed. Jeg har ikke anseet det for rigtigt, og jeg anseer det endnu ikke for rigtigt; men jeg erkjender, at det er en Kjendsgjerning, som vi maae følge; men ved Siden deraf troer jeg dog, at vi maae vogte os for i Consequens af, hvad vi have vedtaget, at komme dertil, at vi lade Marinen faae en altfor underordnet Plads, en Plads, der vil blive saa underordnet, at vi derved vilde svække den Betydning, som Landhæren skal og bør have, naar den skal bruges. Her er det, mine Herrer, at jeg troer, at det allerede kan siges, at, medens man er gaaet frem, saavidt Kræfterne strække til